TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

KURULUŞU : **AĞUSTOS 1949**
AYDA BİR DEFA İSTANBUL'DA ÇIKAR HALKBİLGİSİ DERGİSİ
SAHİBİ : **İHSAN HINÇER**

No. 221 **ARALIK 1967** **YIL : 7 — CİLT : 4**

Saz Şairleri :

Ardanuçlu Âşık Efkârî

— VIII —

Yazan : A. Emin ARSLAN

Aylar yıllar biribirini kovalar, yıl 1930 olur. İnsafsız kaderin cilvesi onlara oyun oynamıştır. Bu arada yakınları, Abdullah Hoca, Ali Ağa ve Sultan Hanım hepsi de ölmüş, Hakkın rahmetine kavuşmuşlardır. Nihayet her fani gibi sevgilisi de ölmüştür. 15 Nisan 1930 da Efkârî'nin üzüntüsü sonsuzdur. O gün üç çocuğu öksüz kalmış, o da can evinden vurulmuştur. Aynı gün Efkârî, sevgilisinin tabutu başında şöyle inler :

A Ğ I T

Ya Rab, bu ne ölüm, bu nasıl zûlüm
Sığmaz yüreklere içler ağlıyor.
Çiçeği burnunda giden bu gülüm
Toprağa karışan saçlar ağlıyor.

Hiçbir can dayanmaz böyle bir zâra
Mahşere kalmıştır bendeki yara,
Hey mezarcı kazma vurma mezara,
Sen görmezsin, toprak taşlar ağlıyor,

Ötme bülbül ötme bağlar yaslıdır,
Bugün Ardanuç'da dağlar yaslıdır,
Kalan bir Kerem'dir, giden Aslı'dır,
Ovalar, yaylalar, göçler ağlıyor.

EFKÂRÎ sen gamsız kalmazsın bir gün
Ortada bir tabut bu nasıl düğün ?
Her kimin yüzüne baktıysam bugün,
Çekilir yürekler, içler ağlıyor.

H İ C R A N

Bir güzelin sevdasına vuruldum
Dursam bu dert beni denler, gezerim.
Boz bulanık nehir idim, duruldum,
Şimdi göz yaşımı siler gezerim.

Bülbül iken ayrı düştüm gülümden
Ağlasamda bir şey gelmez elimden
Yaradan yârimi aldı elimden
Şimdi akibetim diler gezerim.

Ağardım dağların beyazı gibi
Kurudum bağların kirazı gibi
Anasın yitirmiş bir kuzu gibi
Eşim eşim deyi meler gezerim.

EFKÂRÎ ayrılık bir verem gibi
Kimde yara vardır bu yarem gibi
Aslı'yı yitirmiş bir Kerem gibi
Sedefli sazımı çalar gezerim.

A Ğ I T

Haram oldu dünya bana sevdiğim,
Göz yaşımı süzerimde unutmam.
Dolanırım yana yana sevdiğim,
Dert defterim yazarım da unutmam.
Senin aşkın ile feryâd ederim
Seninsiz bu dünyayı n'ederim
Saz elimde diyar, diyar giderim,
Ölene dek gezerimde unutmam.
EFKÂRÎ'nin ömrü sona erse de
Nesiller değişse devran dönse de
Mezarım taşına Baykuş konsa da
Otlar bitse mezarımda unutmam.

Efkârî bu büyük acısını unutmak için gurbete çıkar. Yana yana dolaşarak kahve köşelerini mesken yapar. Çalar çağırır, ağlar ağlatır. İşte bu sıralarda söyleyip gönülleri ateşleyen bir kaç şiirini aynen veriyorum :

H İ C R A N

Bende gidiyorum gurbet eller'e
Geçer bu kış yaz olanda gelirim
Turna gelir konar bizim göllere
Göllerinde kaz olanlda gelirim.
Ne zaman gelirse müzeyyen çağlar
Koyunlu kuzulu çimenli dağlar
Can bulur ağaçlar yeşerir bağlar
Kirazında göz olanda gelirim.
EFKÂRÎ'yim sararıpta solmasam
Garip gurbet elde varıp kalmasam
Bahar olur, yaz olurda gelmesem
Geçer günler güz olurda gelirim.

G Ö N Ü L

Bülbül olmuş gonca gül hevesinde
Yazı gelmez viran bağlar bu gönül.
Güneş çalmaz oldu tepelerine
Kışı gitmez karlı dağlar bu gönül.
Bazan pazar açar şehirler gibi
Bazan çalkanıyor bahirler gibi
Bazan boz bulanık nehirler gibi
Derin girdaplara çağlar bu gönül
Çıkamaz girdaptan el atar hafa
Görmedi şad günü, çekmeden cefa
Yâr ile dünyada bulmadı sefa
Ah çeker "EFKÂRÎ" ağlar bu gönül.

Arka arkaya seyahatler yapar. Gezdiği iller'in güzellerine koşma söyler.